

S. Sayısı : 5

İş ve İşçi Bulma Servisi kurulması hakkındaki 88 sayılı Sözleşmenin onanmasına dair Kanun tasarısı ve Çalışma Komisyonu raporu (1/581)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1385, 6 - 3767

24 . X . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 15 . IX . 1949 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılmış olan İş ve İşçi Bulma Servisi kurulması hakkındaki 88 sayılı Sözleşmenin onanmasına dair Kanun tasarısının ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

S. Günaltay

GEREKÇE

Üyesi bulunduğumuz Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı tarafından 1948 yılı Haziran ayında San - Fransisko'da akdedilen yıllık 31 nci Genel Konferansta kabul olunan bu çalışma sözleşmesi esasa mütâallik 14 ve şekle mütâallik 8 maddeyi ihtiva etmekte olup bunların özeti ve her biri hakkındaki düşünce aşağıda gösterilmiştir :

Madde 1 : Sözleşmeyi onayan üye devletlerce, kendi topraklarında, işçilere iş ve iş verenlere işçi bulmayı ve tam çalıştırmayı sağlamaya mâtûf olmak üzere, parasız bir âmme iş ve işçi bulma teşkilâtı kurulması hakkındadır. Memleketimizde esasen 21 . I . 1946 tarihli ve 4837 No. lu (İş ve İşçi Bulma Kurumu kuruluş ve görevleri hakkındaki Kanun) gereğince aynı hedefi güden resmî bir kurum vücade getirilmiş olduğundan, bu maddenin kabulü tâbiî olacaktır.

Madde 2 : Teşkilâtın merkezî bir makamın murakabesi altında bulunması hakkındadır ve bizim kurumumuz da Çalışma Bakanlığına bağlı olduğundan, tarafımızdan kabulü yerindedir.

Madde 3 : Teşkilâtın mahallî bürolardan ve icabında bölge bürolarından tereküp etmesi lüzumu hakkında olup, şimdiki halde memleketimizde mahallî büroların bulunuşu bu hükümle ahenk halindedir ve maddenin kabulünde mahzur yoktur.

Madde 4 : Teşkilâtın kurulmasında ve işleminde iş ve iş veren temsilcilerinin hizmetlerinden faydalanılması ve bu maksatla eşit sayıda iş ve iş veren temsilcilerini de ihtiva eden merkezî ve icabında mahallî komisyonlar kurulması hakkındadır.

Memleketimizde bu hususta mevcut olan teşkilâtın kuruluşu safhasına işçi ve iş veren temsilcilerinden daimî surette faydalanmak hususuna mukabil 4837 sayılı Kanununun 10 ncu maddesi hükmüne göre ilgili Bakanlıklarla iş veren ve işçi temsilcilerinin katıldıkları bir danışma kurulunun yılda bir defa âdi ve lüzumu halinde de ayrıca olağanüstü toplanarak İş ve İşçi Bulma Kurumunun faaliyet konusu ile ilgili meseleleri inceleyip Çalışma Bakanlığına tekliflerde bulunması ve Bakanlıkça verilecek konular hakkında görüşünü bildirmesi esas, daha geniş safha ile kabul edilmiştir. Bu şekil, sözleşmenin çizdiği şekli ve kastedtiği gayeyi tamamen temin etmekte ve aynı hedefe mâtûf bulunmaktadır. İleride, işler icabettirdikçe iş veren ve işçi temsilcilerini ihtiva

eden merkezî ve mahallî karma komisyonlar teşkili hususunda da gerekli idari ve zaruret hainde ka-
nuni tedbirler alınabilir. Nitekim, Çalışma Bakanlığına bağlı diğer bir teşekkül olan İşçi Sigortaları
Kurumu Yönetim Kurulunda, 4792 sayılı Kanunun 10 neu maddesi gereğince, bir iş veren ve bir işçi
temsileisi bulunmakta ve bunlar sigortanın idaresinde fiilen rol almaktadırlar.

Bu sebeplerle maddenin kabulünde mahzur görülmemektedir.

Madde 5 : İşçilerin işe yerleştirilmesine mütaallik genel politika hakkında işçi ve iş veren temsil-
cilerine danışılmasına dair olup 4 neu maddeyi tamamlayıcı mahiyetindedir ve kabulüne engel bulun-
mamaktadır.

Madde 6 : Teşkilâtın görevleri hakkında olup, esasen bizim kurumumuz da aynı hususlarla meş-
gul bulunduğundan, bu maddenin kabulü tabiidir.

Madde 7 : Teşkilât içinde, tarım işçileri, sakatlar gibi türlü iş kollarındaki veya belirli kategori-
lerdeki işçiler için ihtisas bölümlerinin bulundurulması hususunda tedbirler alınmasına dair olup, lü-
zumu halinde bu esasın uygulanmasında fayda olacağından kabulüne engel görülmemektedir.

Madde 8 : Gençler hakkında özel tedbirler alınmasına ve onları elverişli mesleklere yöneltme lüzü-
muna dair olup, kabulü yerinde olmaktadır.

Madde 9 : Teşkilât memurlarının, Hükümet değişmelerinden durumlarının müteessir olmayacak
şekilde istikrarlı olmasını sağlamak, tâyinlerinde kabiliyet esası göz önünde bulundurulmak lüzumu
hakkında olup, kabulü tabii görülmektedir.

Madde 10 : İş veren ve işçileri, teşkilâttan ihtiyari surette faydalanmaya teşvik hususunda gerekli
tedbirler alınması hakkındadır. Mevzuatımız esasen teşkilâttan faydalanmayı ihtiyari kılmakta oldu-
ğundan, maddenin kabulü yerindedir.

Madde 11 : Âmme teşkilâtının kâr gayesi takip etmiyen özel iş ve işçi bulma büroları ile işbirliği
yapmalarına dair olup bundan maksat, tam çalıştırmayı ve iş - işçi bulma tavassutunu verimli bir ha-
le getirmeyi sağlamaktır. Maddenin kabulü muvafık olur.

Madde 12 : Geniş bölgeleri ihtiva edip de bunlardan bazılarında, mahallî şartlar dolayısıyla, bu
sözleşmeyi uygulamak imkânını bulamıyan üyelere serbestlik veren bu madde, memleketimiz hak-
kında varit bulunmamakta, fakat hiçbir mahzur arzmemesi sebebiyle kabulü uygun görülmek-
tedir.

Madde 13, 14 : Müstemlekeleri veya benzer toprakları olan memleketlere taallûk eden bu mad-
deler, memleketimizi ilgilendirmemekle beraber, kabullerinde bir mahzur görülmemektedir.

Madde 15, 22 : Bu maddeler, sözleşmenin tesciline, yürürlüğe girmesine, feshine dairdir. Bu
kabül belgelerin sonuna konulması mutad olan bu hükümler şekle ait bulunduğundan, kabul edil-
meleri tabii telâkki edilmektedir.

Netice olarak, üye devletlerin, işçilere iş ve iş verenlere işçi bulmak üzere, parasız âmme bü-
roları kurmasına ve bunların faaliyet tarzlarına dair hükümleri ihtiva eden bu sözleşme aynı he-
defler ve esaslar üzerine memleketimizde daha önce kurulmuş bulunan (İş ve İşçi Bulma Kurumu)
ile zaten uygulanmakta bulunduğundan, tarafımızdan onanmasının uygun olacağı mütalâa edil-
miştir.

Çalışma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Çalışma Komisyonu

Esas No. 1/581

Karar No. 9

17 . XI . 1949

Yüksek Başkanlığa

Çalışma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun tasvibiyle Meclise sunulan ve Yüksek Meclis Divanınca Komisyonumuza havale buyurulan 24 . X . 1949 tarih ve 6/3767 sayılı Kanun tasarısı ve bağlı bulunan «Milletlerarası Çalışma Konferansı 1948 yılında San - Fransiskoda akdedilen 31 nci toplantısında kabul olunan (İş ve İşçi Bulma Servisi kurulması hakkındaki 88 sayılı Sözleşme)nin bir örneği Çalışma Bakanı ve Kurum mümessilleri huzurunda konuşuldu.

Onanması teklif edilen sözleşme : Milletlerarası Çalışma Teşkilâtına dâhil olan üye Devletlerin işçilerine iş bulmak işçiyi gerek iş yerleri ve gerek iş neveleri üzerinde ihtisasına göre yerleştirmek işçi hareketlerini takip ile işsiz kalmamalarını sağlayıcı tedbirler almak ve bu gibi yollarla iktisadi inkişafta ve işçinin hayatını kazanmakta kolaylıklar sağlayıcı tedbirler almak gibi hususlarda iş ve işçi bulma servisi kurulmasını ve bunların muntazam teşekküller halinde ve Devlet murakabesinde ve ücretsiz olarak çalışmalarını sağlamak teşebbüsleri alınmasına mütedairdir.

Bu hususdaki mevzuatımızı inceledik : Üye olan Devletimiz; bu Sözleşmeden on iki sene evvel 1936 yılında vazettiği 3008 sayılı İş Kanununun 63 ncu maddesinde «İş ve İşçi Bulma Kurumu» kurulmasını ve bunun da bir âmme müessesesi olmasını kabul etmiştir.

Bu hükme uyularak 1946 senesinde 4837 sayılı Kanunla da «İş ve İşçi Bulma Kurumu ve kuruluş ve görevleri» Kanununu kabul etmiştir.

Bu kanuna göre Genel Bütçeden; teşkilâtının kurulduğu mahallerde belediye bütçeleri ile özel yardımlarla gelir sağlayacak olan bu kurum; kanunun birinci maddesiyle Çalışma Bakanlığına bağlıdır. Fakat tüzel kişidir. Malî ve idari bakımdan muhtardır. Diğer maddelerinde de görevini ücretsiz göreceği yazılıdır. Danışma bürosu da vardır. Kurumun vazifelerini de tâyin etmektedir.

Bilhassa İş Kanununun tâyin ettiği hudutlar çerçevesinde vazifelendirilmiştir. 3008 sayılı İş Kanununun 64 ncu maddesi ise bu sözleşmede tahdidi olmıyan ve tadadı olan, görevlerin esaslarını ele almış ve ezcümle bu kurumun :

A) Her türlü ekonomik işlerde, serbest sanat ve mesleklerde malûmat toplamak ;

B) İş arz ve talebini intizama bağlamak ;

C) İşçi ücretlerinin temevvücünü takip etmek ;

Ç) Geçinme şartlarını mahallerine göre tesbit ederek işçinin ücretini ona göre ayarlamakta tedbir almak ;

D) Muhtelif sanat, iş ve işçilere iş verenlere ait ilânâtı yapmak ;

E) Kalifiye işçi yetiştirme tedbirleri almak ;

gibi işlerde çalışmak ve lüzumu görüldükçe nizamname neşretmek hakkını tanımıştır.

Mezkûr Kanunun 68 nci maddesiyle de gerek işçiler arasında ve gerek işçiler ile iş verenler arasında Hükümetin izniyle kurum tesis ederek ücretsiz olmak kayıt ve şartıyla aynı alanda iş ve işçi bulma teşekkülü kurumlarına da müsaade etmiş bulunmaktadır.

Şu hale nazaran Sözleşmede maksat olan : İşçiyi ve iktisadi durumu koruma sayesine mâ-tuf, vasıflı insanlardan teşekkül edecek hususi bir kurumun teşkili, Devlet murakabesine tâbi tutulması ve himayesi, işçi hareketlerinin takibi, ücretsiz yapılmasıyla tafsilâtı ihtiva eden ve tüzük mahiyeti arzeden maddeler elimizde mevcut kanunlarımızla daha evvelden ele alınmış ve temin edilmiş bulunmaktadır.

Komisyonumuz; Bakanlığın elinde daha geniş birer tetkik ve tatbik mevzuu olarak tüzüğün genişletilebilecek tahdidi olmıyan sözleşmedeki tavsiye hükümlerinin kanunlarımızda yer almış bulunmasına göre sözleşmeye müstenit kanun tasarısının halen Yüksek Meclise kabulünde bir mâni bulunmadığı ve kabulü muvafık ola-

cağı kanaatıyla tasarı aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Başkahlğa sunulur.

Çalışma Komisyonu Başkanı

Erzurum

Ş. Koçak

Sözcü

Denizli

H. Oral

Bu rapor kâtibi

Ankara

M. Aksoley

Manisa

Dr. M. N. Otaman

Yozgad

K. Erbek

Kars

Dr. Esad Oktay

Tokad

M. Özden

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*İş ve İşçi Bulma Servisi kurulması hakkındaki 88
sayılı sözleşmenin onanmasına dair Kanun
tasarısı*

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Genel konferansı tarafından 1948 San-Fransisko toplantısında kabul edilmiş olan (İş ve İşçi Bulma Servisi kurulması hakkındaki 88 sayılı sözleşme) onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

Ş. Günaltay

Devlet Bakanı

C. S. Barlas

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

N. Erim

Adalet Bakanı

Fuad Sirmen

Millî Savunma Bakanı

H. Çakır

Dışişleri Bakanı

N. Sadak

Millî Eğitim Bakanı

T. Banguoğlu

Eko. ve Ticaret Bakanı

V. Dicleli

Gümrük ve Tekel Bakanı

Dr. F. Ş. Bürge

Ulaştırma Bakanı

Dr. Kemal Satır

İşletmeler Bakanı

Münir Birsal

İçişleri Bakanı

E. Erişirgil

Maliye Bakanı

İ. R. Aksal

Bayındırlık Bakanı

Ş. Adalan

Sa. ve So. Y. Bakanı

Dr. K. Bayizit

Tarım Bakanı

Cavid Oral

Çalışma Bakanı

R. Ş. Sürer

İŞ VE İŞÇİ BULMA SERVİSİ KURULMASI HAKKINDA 88 No.LU SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Sanfransisko'ya davet edilerek orada 17 Haziran 1948 de otuz birinci toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin dördüncü maddesine dâhil bulunan iş ve işçi bulma servisi kurulması meselesine dair muhtelif tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir milletlerarası sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

Bin dokuz yüz kırk sekiz yılı Temmuz ayının dokuzuncu günü, iş ve işçi bulma servisi hakkında 1948 sözleşmesi adını taşıyacak olan aşağıdaki sözleşmeyi kabul eder:

Madde — 1.

1. Hakkında bu sözleşmenin yürürlükte olduğu Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının her üyesi, bir âmme ve parasız iş ve işçi bulma servisi bulundurmalı veya bulundurulmasını sağlamalıdır.

2. İş ve işçi bulma servisinin esas görevi, icap ettiği takdirde ilgili diğer âmme teşekkülleri ve hususi teşekküllerle iş birliği yaparak, tam çalışmanın sağlanmasına ve idamesine, mustahsil kaynakların geliştirilmesine ve bunlardan istifade edilmesine mâtufl millî programın ayrılmaz bir parçası olarak, iş piyasasını mümkün mertebe en iyi şekilde teşkilâtlandırmayı gerçekleştirmek olmalıdır.

Madde — 2.

İş ve işçi bulma servisi, millî bir makamın denetimi altında millî bir iş ve işçi bulma büroları teşkilâtından tereküp etmelidir.

Madde — 3.

1. Bu teşkilât, memleketin her coğrafi bölgesinde hizmet etmeye yetecek sayıda ve iş veren ve işçiler için elverişli yerlerde mahallî bürolardan ve lüzumu halinde Bölge Bürolarından mürekkep bir şebekeyi ihtiva etmelidir.

2. Şebeke teşkilâtı :

a) Aşağıdaki hallerde genel bir incelemeye tâbi tutulmalıdır :

(1) İktisadi faaliyetin ve faal nüfusun dağılışı tarzında mühim değişiklikler vukubulduğunda ;

(2) Yetkili makam, bir deneme devresi zarfında elde edilen tecrübe hakkında bir takdirde bulunabilmek için, şebeke teşkilâtını yeniden gözden geçirmeyi münasip gördüğünde ;

b) Böyle bir incelemenin lüzumlu kıldığı hallerde tadil edilmelidir.

Madde — 4.

1. İş ve işçi bulma servisinin kurulma ve işleminde iş ve işçi bulma servisi politikasının gelişmesinde iş verenler ve işçiler temsilcilerinin iş birliğinin sağlanması için, danışma komisyonları vasıtasıyla münasip tedbirler alınmalıdır.

2. Bu tedbirler, bir veya daha fazla millî danışma komisyonlarıyla, lüzumlu hallerde, bölge komisyonlarının ve mahallî komisyonların kurulmasını derpiş etmelidir.

3. Bu komisyonlardaki iş veren ve işçi temsilcileri, şayet mevcut iseler, iş verenleri ve işçileri temsil den teşküllere danışıldıktan sonra, eşit sayıda tâyin olunmalıdır.

Madde — 5.

İş ve işçi bulma servisinin, işçilerin mevcut işlere sevki hususundaki genel politikası, 4 ncü mad-

dede derpiş olunan danışma komisyonları vasıtasıyla iş verenlerin ve işçilerin temsilcilerine danışıldıktan sonra tesbit edilmelidir.

Madde — 6.

İş ve işçi bulma servisi, işçilerin müessir bir şekilde tedarikini ve işe yerleştirilmesini sağlayacak tarzda teşkilâtlandırılmalıdır. Servis, bu maksatla, şu hususları yerine getirmelidir.

a) Elverişli iş bulabilmek için, işçilere ve müesseselerine, uygun işçi bulabilmek için de iş verenlere yardım etmek ve bilhassa millî ölçüde tesbit olunan hükümler uyarınca :

(I) İş talebinde bulunanları tescil ve bunların meslekî vasıflarını, tecrübe ve arzularını not etmek, işe konulmaları için onlara sualler sormak, icabederse, bedenî ve meslekî kabiliyetlerini yoklamak, mahal varsa, meslekî yöneltme, meslekî yetiştirme veya yeniden meslekî intibak hususlarında onlara yardımda bulunmak ;

(II) İş verenlerden, servise haber verdiklerimünhallere ve bu münhallere almak üzere aradıkları işçilerin haiz bulunmaları icabeden şartlara dair sarîh malûmat elde etmek ;

(III) İstenilen bedenî ve meslekî kabiliyeti haiz talipleri münhal işlere sevk etmek ;

(IV) Kendisine ilk defa danışılan büro, talipleri uygun şekilde işe yerleştirecek, yahut boş yerleri uygun şekilde doldurabilecek durumda bulunmadığı veya daha başka olayların lüzumlu kıldığı hallerde, iş arz ve taleplerini bir bürodan başka bir büroya havale etmek suretiyle işleri düzenlemek ;

b) Aşağıdaki hususların sağlanması için münasip tedbirler almak :

(I) İş arzını muhtelif mesleklerdeki iş imkânlarına göre ayarlamak maksadiyle, meslekler arasında seyyaliyeti kolaylaştırmak ;

(II) İşçilerin uygun iş imkânları bulunan bölgelere nakillerine yardım maksadiyle, coğrafi seyyaliyeti kolaylaştırmak ;

(III) İşçi arz ve talebindeki mahallî ve geçici denksizliği giderme çaresi olarak, işçilerin bir bölgeden diğerine geçici şekilde nakillerini kolaylaştırmak ;

(IV) İşçilerin, bir memleketten diğerine, ilgili Hükümetlerce tasvip olunacak hareketlerini kolaylaştırmak ;

c) İcabederse, diğer makamlara, iş verenler ve işçi sendikalarıyla iş birliği yaparak, gerek bütün memleketteki, gerek muhtelif sanayi, meslek ve bölgelerdeki iş piyasası durumu hakkında mevcut bütün malûmatı toplayıp tahlil etmek ve bu malûmatı, sistemli olarak ve süratle ilgili âmme makamlarıyla iş veren ve işçi teşekküllerinin ve umumun emrine hazır bulundurmak ;

d) İşsizlik sigortası ve yardımı dairesinde ve işsizlere yardımı istihdaf eden diğer tedbirlerin uygulanmasında iş birliği yapmak ;

e) Lüzumu halinde, müsait bir çalıştırma durumunun sağlanmasına mâtuf sosyal ve ekonomik plânların hazırlanmasında diğer âmme teşekküllerine ve hususi teşekküllere yardım etmek ;

Madde — 7.

Aşağıdaki hususlar için tedbirler alınmalıdır :

a) Tarım, ve ihtısasın faydalı olabileceği her hangi bir diğer faaliyet kolu için, muhtelif iş ve işçi bulma büroları dâhilinde meslek ve sanayi itibarıyla ihtısas bölümlerinin bulunmasını kolaylaştırmak ;

b) Sakat şahıslar gibi, iş için müracaat eden muayyen işçi kategorilerinin ihtiyaçlarına memnuuiyet verici bir şekilde cevap vermek ;

Madde — 8.

İş ve işçi bulma ve meslekî yöneltme servislerinin çerçevesi içinde gençler için özel tedbirler alınmalı ve geliştirilmelidir.

Madde — 9.

1. İş ve işçi bulma servisi personeli, kendilerinin her türlü Hükümet değişikliklerine ve yolsuz harici tesirlere tâbi olmamalarını, ve servisin ihtiyaçlarının icapları hariç, memuriyette istikrarlarını sağlayacak bir Statü ve hizmet şartlarından faydalanan âme memurlarından teşekkül etmelidir.

2. Millî mevzuatın, âme hizmetine alınacak memurlar hakkında derpiş ettiği şartlar mahfuz kalmak kaydıyla, iş ve işçi bulma servisinin personeli, yalnız bir adaydan göreceği görevi yerine getirmek için aranılan ehliyet göz önünde tutularak tâyin edilmelidir.

3. Bu ehliyetlerin tahkiki yolları yetkili makam tarafından tâyin olunmalıdır.

4. İş ve işçi bulma servisi personeli, görevlerini ifa edebilmeleri için münasip şekilde yetiştirilmelidir.

Madde — 10.

İş ve işçi bulma servisi ve icabederse, diğer âme makamları, iş verenlerin ve işçilerin teşekkülleri ve diğer ilgili teşekküllerle iş birliği halinde, iş verenlerle işçilerin ihtiyari esas üzerinden iş ve işçi bulma servisinin imkânlarından istifade etmelerini teşvik etmek için mümkün olan bütün tedbirleri almalıdırlar.

Madde — 11.

Yetkili makamlar, âme iş ve işçi bulma servisiyle, kazanç gayesi takip etmiyen hususi iş ve işçi bulma büroları arasında müessir bir iş birliği sağlamak için lüzumlu her türlü tedbirleri almalıdırlar.

Madde — 12.

1. Bir üyenin ülkesi geniş bölgeleri ihtiva edip de bu bölgelerdeki nüfusun dağınıklığı veya gelişme safhası dolayısıyla yetkili makam, bu sözleşme hükümlerinin buralarda uygulanmasının kabul olmayacağını mülâhaza ettiği takdirde, adı geçen rakam, bu bölgeleri bu sözleşmenin uygulanmasından ya tamamıyla veyahut muayyen işletmeler veya işler hakkında münasip göreceği istisnalar kabul etmek suretiyle kısmen muaf tutabilir.

2. Her üye, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 22 nci maddesi gereğince bu sözleşmenin uygulanmasına dair vereceği ilk yıllık raporunda, hakkında bu madde hükümlerine müracaat niyetinde olduğu bölgeleri ve bu hükümlere müracaat niyetinde olmasının sebeplerini göstermelidir; hiçbir üye, daha sonra, bu suretle göstermiş bulunduğu bölgelerden maadası için bu madde hükümlerine müracaat edemez.

3. Bu madde hükümlerine müracaat eden her üye, mütâakıp yıllık raporlarında, hangi bölgeler için bu madde hükümlerine müracaat hakkından vazgeçtiğini göstermelidir.

Madde — 13

1. Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün 1946 yılında tadil edilen metninin 35 nci maddesinde zikrolunan ülkeler hususunda, bu suretle tadil edilmiş olan adı geçen maddenin 4. ve 5 nci fıkralarında yazılı ülkeler hariç, bu sözleşmeyi onıyan her teşkilât üyesi, aşağıdaki hususları bildiren bir beyanı Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, onamasından sonra, mümkün olan en kısa müddet içinde göndermelidir:

a) Haklarında sözleşme hükümlerinin hiçbir değişiklik yapılmadan uygulanmasını taahhüt ettiği ülkeler;

b) Haklarında sözleşme hükümlerinin değişikliklerle uygulanmasını taahhüt ettiği ülkeler ve bu değişikliklerin nelerden ibaret olduğu;

c) Haklarında sözleşmenin uygulanamayacağı ülkeler ve bu gibi hallerde sözleşmenin uygulanamamasının sebepleri;

d) Haklarında kararını sonraya bıraktığı ülkeler.

2. Bu maddenin birinci paragrafının (a) ve (b) bentlerinde zikrolunan taahhütler, onamanın ayrılmaz kısımları olarak sayılacak ve aynı sonuçları doğuracaktır.

3. Her üye, bu maddenin 1. paragrafının (b), (c) ve (d) bentleri gereğince, daha evvel yapmış olduğu beyanda mevcut ihtirazi kayıtların hepsinden yahut bir kısmından, yeni bir beyan ile vazgeçebilecektir.

4. Her üye, 17. madde hükümlerine uygun olarak, bu sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında Genel Müdüre, daha evvelki herhangi bir beyanın hükümlerini herhangi başka bir bakımdan değiştiren ve belirli ülkelerdeki durumu bildiren yeni bir beyan gönderilebilecektir.

Madde — 14.

1. Bu sözleşme konusuna dâhil bulunan meseleler, anavatan dışı bir ülkenin makamlarının bizzat kendi yetkisi çerçevesi içine girdiği zaman, o ülkenin milletlerarası münasebetlerinden sorumlu olan Üye, adı geçen ülkenin hükümetiyle mutabık olarak, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdüre, o ülke adına, bu sözleşmedeki vecibeleri kabul ettiğine dair bir beyan gönderebilecektir.

2. Bu sözleşmedeki vecibelerin kabulü hakkındaki bir beyan, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdüre :

a) Müşterek otoriteleri altında bulunan bir ülke için iki veya daha fazla Teşkilât Üyesi;

b) Birleşmiş Milletler Andlaşması hükümleri yahut o ülke hakkında yürürlükte olan her hangi diğer bir hüküm gereğince, o ülkenin idaresinden sorumlu bulunan milletlerarası her makam; tarafından gönderilebilir.

3. Bu maddenin yukarıki paragrafları hükümleri uyarınca, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdüre gönderilen beyanlar, sözleşme hükümlerinin ilgili ülkede değişikliklerle mi yoksa değişiklik yapılmadan mı uygulanacağını bildirmelidir; beyan, sözleşme hükümlerinin değişiklikler kaydıyla uygulandığını bildirdiği zaman, adı geçen değişikliklerin nelerden ibaret olduğunu belirtmelidir.

4. İlgili Üye yahut Üyeler veya milletlerarası makam, daha evvelki bir beyanla bildirilen değişikliği ileri sürmek hakkından, daha sonraki bir beyanla tamamen veya kısmen vazgeçebilecektir.

5. İlgili Üye yahut Üyeler veya milletlerarası makam, 17 nci madde hükümlerine uygun olarak, sözleşmenin feshedilebileceği devreler zarfında, Genel Müdüre, daha evvelki bir beyanın hükümlerini her hangi başka bir bakımdan değiştiren ve bu sözleşmenin uygulanması hususundaki durumu belirten yeni bir beyan gönderebilecektir.

Madde — 15.

Bu sözleşmenin kesin onama belgeleri, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdüre gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

Madde — 16.

1. Bu sözleşme, ancak onama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.

2. Bu sözleşme, iki üyenin onama belgelerinin Genel Müdür tarafından tescil edilmesi tarihinden on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

3. Daha sonra, bu sözleşme, her üye hakkında, kendisinin onama belgesinin tescilinden itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 17.

1. Bu sözleşmeyi onayan her üye, onu, ilk yürürlüğe giriş tarihinden itibaren on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün tescil edeceği bir ihbarname ile feshedilir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.

2. Bu sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada yazılı on yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu madde gereğince feshetmek ihtiyarını kullanmayan her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve bundan sonra bu sözleşmeyi, her on yıllık devre bitince, bu maddede derpiş edilen şartlar içinde feshedebilecektir.

Madde — 18.

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdür, Teşkilât üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onama, beyan ve fesihlerin tescil edildiklerini, Milletlerarası çalışma teşkilâtının bütün üyelerine tebliğ edecektir.

2. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, kendisine gönderilen sözleşmenin ikinci onama belgesinin tescil edildiğini teşkilât üyelerine tebliğ ederken, bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

Madde — 19

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıki maddeler gereğince, tescil etmiş olduğu bütün onama, beyan ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesi uyarınca tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

Madde — 20

Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren her on yıllık bir devre sonunda, Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi keyfiyetinin konferans gündemine konulması lüzumunu hakkında karar verecektir.

Madde — 21

1. Konferansın bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme, başkaca hükümleri ihtiva etmediği takdirde :

a) Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması keyfiyeti, yukardaki 17 nci maddede nazara alınmaksızın ve fakat tadil edici yeni sözleşmeye yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartı ile, bu sözleşmenin derhal ve doğrudan doğruya feshini tazammun edecektir.

b) Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, bu sözleşme, üyelerin onamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu sözleşme, onu onayıp da tadil edici sözleşmeyi onamamış bulunan üyeler için, herhalde şimdiki şekil ve muhtevasiyle muteber olmakta devam edecektir.

Madde — 22

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı şekilde muteberdir.